

Kázeň na Veľký piatok, 10.4. 2020, pre domácu pobožnosť k pašiovému čítaniu

Pripravil zborový farár CZ ECAV Badín, Roman Dovala

Milost' vám a pokoj od Boha nášho Otca a od Pána a Spasiteľa nášho Ježiša Krista!

*Ó, Pane, pre mňa si trpel posmech, hanu, trňovú korunu i bičovanie
Pre mňa si mlčal pred Pilátom, keď valili sa reči klamné
Pre mňa si volal v opustení, k Otcovi nebies žalmistu otázku
Pre mňa si žíznil tam na kríži, keď život Tvoj dal si za lásku
Ó, Pane, vďaka Ti, že môžem dnes myslieť nádejne
Že kríž je nielen krutý nástroj popravy, ale, hľa, i Božia moc, naše spasenie! Amen.*

Kázňový text: Mt 26,62-63 a 27, 11-14

*„Tu vstal veľkňaz a povedal Mu: Nič neodpovedáš na to, čo títo svedčia proti Tebe? Ale Ježiš mlčal.“
„Ale Ježiš mu neodpovedal ani na jedno slovo, takže sa vladár (Pilát) veľmi divil.“*

Milé sestry a bratia!!

Veľký piatok je deň, ktorý nás všetkých vedie ku krížu, ku Golgote, a teda k utrpeniu a smrti Pána Ježiša. Ináč by sme k žiadnemu krížu nešli. Ale: „ Tam na kríži na Golgote, Boh Spasiteľ krváca, On za nás hnev Boží tíši, dlhy naše vypláca...“ , preto ideme, aby sme si pripomenuli, čo sa stalo a že sa týkalo nás všetkých. Tak veru, tam na kríži diali sa divné a vážne veci medzi nebom a zemou, medzi Bohom a ľudstvom. Prichádzame však na veľmi, veľmi posvätnú pôdu. Keď voľakedy dávno Boh oslovil Mojžiša v horiacom kríku a Mojžiš sa išiel pozrieť, čo to je, Boh mu povedal: „Nepribližuj sa sem, ...zobuj si obuv z nôh, lebo miesto na ktorom stojíš, je posvätná pôda!“ Ak teda prichádzame ku krížu, hoc i v myšlienkach, v srdci, prichádzame obrazne povedané na veľmi posvätnú pôdu, na kus svätej zeme, posvätenej krvou Pána Ježiša Krista, Božieho Syna. Táto skutočnosť nás môže veľmi zväzovať a naozaj nedá nám iné, len zahĺbiť sa pokorne do tajomstiev Božieho konania a v duchu Pánu Bohu ďakovať, že my nehodní boli sme hodní toľkej lásky.

Ako kresťania žijeme v znamení Golgotského kríža. Žijeme v moci tohto kríža. Kristov kríž je súčasťou života každého kresťana so všetkým, čo k tomu patrí, ide už len o to, či túto skutočnosť berieme tak, ako sa patrí, teda s posvätnou úctou. Na Veľký piatok, teda aj dnes, hoci i mimo chrámu, predsa sme však o hodne viac v našich myšlienkach, srdcom na tej posvätnnej pôde, na ktorej chceme tíško počúvať, čo Boh hovorí. Ale hovorí? Či mlčí?

Čítali sme si: „ Tu vstal veľkňaz a povedal mu: Nič neodpovedáš, čo títo svedčia proti Tebe? Ale Ježiš mlčal.“ „ A keď veľkňazi a starší žalovali na Neho, nič neodpovedal. „ Ale Ježiš mu neodpovedal ani na jedno slovo, takže sa vladár veľmi divil.“ Táto pasáž evanjelií je veľmi náročná na ľudskú psychiku. Ježiš mlčí, hoci my si myslíme, že by mal hovoriť a my by sme mali sto chutí hovoriť za Neho! Predstavíme si ako sa ľudia bránia, keď sa im deje krivda, predstavíme si, ako každý háji svoje záujmy v rozličných kauzách. Predstavíme si koľko zbytočných a nerozmyslených slov ľudia povedia za svoj život, ale povedia, lebo majú pocit, že to treba povedať. Všetlikto si najíma drahých špičkových advokátov, ktorí majú obhájiť pravdu (či...?) výrečnosťou, právnickou šikovnosťou, slovami a faktami, ktoré presvedčia. Kdeže mlčať alebo nehájiť sa, nebrániť sa, nič neodpovedať, kam by sa tak človek v tomto svete dostal. Mládež je vedená k smelosti, aby boli výreční, aby dokázali diskutovať, všetko riešiť, nebát sa a hovoriť vždy, keď sa zdá, že treba hovoriť alebo aj nie. Zakríknutí, mlčákovia, to nikam nedotiahnu. Mlčanie sa nenesie. Treba hovoriť a smelo si všetko vybojovať. Spomínam si pred maturitnou skúškou na rady starších a skúsenejších. Báli sme sa zlej otázky, báli sme sa, že čo ak dostanem to tkzv „okno“ a nebudem nič vedieť povedať a jedna zásadná dobrá rada znela „nesmieš byť ticho, musíš hovoriť, čokoľvek, len hovor.“ Skvelá rada. Mlčanie znamená koniec. Je to celkom prirodzené, veď čo si zaslúži ten, čo nepovie ani slovo, alebo ten, čo povie príliš málo a nepresvedčivo.

Ako sa vám to zdá s Pánom Ježišom? Mal mlčať, musel mlčať? Podľa evanjelia Matúšovho sám Pilát sa divil, že Ježiš nič nehovorí. Bolo mu to prekvapivé. Snád' sa s takým prípadom ešte nestretol. Ved' Ježišovi išlo o život a On mlčal. „Nečuješ, čo všetko svedčia proti Tebe?“ Akoby Ho nabádal, však sa bráň, bojuj za svoj život, čo chceš, nemlč, ak ti je život drahý. Teraz máš šancu.

V iných evanjeliách, hlavne v Jánovom je do Ježišových úst pred Pilátom niekoľko viet vložených. Pán Ježiš povedal niečo o svojom kráľovstve. Ale stále je to príliš málo. Každopádne Ježiš toho viac nepovedal, ako povedal. V tomto jeho správaní naplnilo sa proroctvo Izaiáša: „Strápený pokorne trpel a neotvoril ústa ako baránok vedený na zabitie a neotvoril ústa ako ovca, ktorá umlčne pred svojimi strihačmi.“

My sa však pýtame, že prečo mlčal? Prečo sa nebránil? Pre proroctvo? Zdá sa nám to neprirozené, neaktuálne, nemoderné. Všetko vtedy a tam bolo celkom iné. Pri tom všetkom, čo sa dialo s Ježišom, akoby už tam rástol zo zeme kríž, kríž Božej vôle a Božieho plánu s ľudskými vlastnosťami, s ľudskou zlobou, zákernosťou, teda hriechom. Božie mlčanie sa skrížilo s ľudskými rečami plnými falše, Božia cesta pokory sa skrížila s pýchou a mocou, Božia láska a odpustenie sa skrížili s nenávisťou a túžbou potrestať.

Aj to Kristovo mlčanie patrí k Jeho krížu, pod ktorým aj dnes stojíme ako na posvätnnej pôde. Nie tam, už nebolo treba príliš hovoriť, tam namiesto slov prišli iné skutky, tam už nebolo treba sa obhajovať, lebo bolo treba obhájiť iných a ináč, bolo treba obhájiť nás, hriešnikov. Proroctvo.

Pán Ježiš i napriek mlčaniu predsa povedal veľmi veľa. Svojim mlčaním hoci pôsobil ako ten, kto prehral, práve kvôli mlčaniu, bol morálny víťaz nad morálne pochybnými vládcami, Herodesom i Pilátom a vôbec aj nad tými, ktorí Ho chceli odsúdiť.

Sú chvíle, keď treba mlčať a sú chvíle, keď treba hovoriť. Niet pochyb o tom, že proti zlu sa bojuje veľmi ťažko a dobrým sa v tomto svete možno ani nedá obhájiť. Jeho mlčanie predsa všetkých tak náramne hnevalo a provokovalo. Ježišovo mlčanie bolo potvrdením, že On bol Pánom situácie, že bol zvrchovaný kráľ a nestaval sa na úroveň svojich protivníkov. Mlčal však i preto, lebo išiel naplniť Božiu vôľu a Božiu vôľu nemal naplniť slovami, ale smrťou na kríži ako pokorný služobník Hospodinov.

Mohli by sme ešte povedať, že ak Kristus mlčal, mlčal Boh. Boh sa odmlčal. V živote môžu nastať situácie, keď Boh mlčí, keď sa nám priam zdá, že určite nie je alebo že na nás zabudol. Božie mlčanie je zvláštny jav života. Čo je však dôležité uvedomiť si, že v práve Božom mlčaní rodí sa zvyčajne niečo výnimočné, niečo čo nás presahuje a čo zvyčajne pochopíme až neskôr. A ešte niekedy Boh mlčí aj preto, lebo my Ho nechceme počuť a prerušíme s Ním kontakt.

Bratia a sestry,

dnes na Veľký piatok, ktorý je tak trochu iný ako po iné roky, je našou témou Kristovo mlčanie. Bud' Bohu vďaka za to, čo Ježiš nepovedal, lebo všetko podstatné pre nás povedal ináč, alebo urobil. Je len na nás, ako a či chceme počuť všetko to, čo Boh hovorí, niekedy v náznakoch, niekedy nenápadne, ale niekedy priamo a tvrdo, keď to už ináč nejde. Počujme teda posolstvo kríža, ktoré nám zvestuje Božiu lásku a v tichu svojho srdca Pánu Bohu ďakujeme za všetko, čo pre nás vykonal a hlavne tešme sa, že ticho hrobu, do ktorého potom Pána položili, ticho po všetkom tom kriku hriešnych ľudí, vojakov, vládcov, davu, posmievačov, že to znovu preruší radostné zvolanie: „Kristus vstal z mŕtvych, haleluja!“. Amen.

Pomodlime sa:

Pane drahý, prijmi naše chvály za tajomstvo kríža, ktorým si sa sklonil k celému stvoreniu. Ďakujeme Ti za Tvoju veľkú lásku k nám, ku ktorej nenachádzame ani slov, aby sme ju dokázali dostatočne oslavovať a snád' ani nemáme odvahu vstúpiť na posvätnú pôdu Tvojej milosti. Tak prijmi aspoň vrúcnu chválu našich srdc. Vďaka Pane, aj za Tvoje mlčanie, ktorým si dokázal svoju kráľovskú moc a odovzdanosť vôli Božej. Prosíme však, nemlč pri nás a pri našich životoch, daj nech počujeme Tvoj lásky plný hlas. Priznaj sa k nám tak dnes ako aj na veky, pomáhaj nám niesť naše bremená, naše starosti a ťažkosti, ktorých máme nemálo a osobite pomôž zvládať kríž tejto čudnej doby a starostí, ktoré na nás dolahli, ako spoločnosť. Ty bud' s nami, aby sme sa v Tvojom kríži vždy s Tebou stretali, aby sme v Tvojom kríži mali vytrhnutie z našich bolestí, aby sme v Tvojom kríži mali uzdravenie tela, ale hlavne ducha. Vypočuj Pane túto modlitbu. Amen.